

JANUSZ CZAPLIŃSKI

ur. 1935; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, Żydzi, propaganda antyżydowska, stosunki polsko-żydowskie

Niemiecka propaganda antyżydowska w czasie II wojny światowej i stosunek Polaków do Żydów

Obrzydliwe rysunki, tego się też nie da zapomnieć. Pamiętam taki rysunek, plakaty były, żeby chleba nie kupować u Żydów. No, tych Żydów to już w takiej karykaturze [przedstawiano], oni mieli te rysy swoje takie charakterystyczne, ale to było wszystko wyolbrzymione, coś straszego. Te oczy takie wybałuszone i tutaj z takim brzuchem. I takimi brudnymi nogami deptały ciasto na ziemi, ugniatały ciasto, a z tego ciasta karaluchy wylażą i po podłodze się rozlażą. Coś straszego. Albo też pamiętam jeszcze jeden, żeby mięsa nie kupować. Trzyma szczura za ogon i pełno szczurów jeszcze tam koło niego, stół, maszynka do mięsa, kręci tego szczura, wpuszcza do tej maszynki i takie [mięso] z tej maszynki wychodzi. No, to pamiętam, takie rzeczy. Te dwa [plakaty] jakoś zapamiętałem. Na pewno było więcej.

Ja jako dzieciak to patrzyłem na to z takim zdziwieniem, ja w to nie wierzyłem. To nie ma mowy. Nie mogłem być oburzony, bo byłem za mały, żeby to rozumieć, tylko że ktoś coś takiego obrzydliwego wymyśla, że to jest nieprawda, ale że przecież coś takiego powstaje, że to nie powinno być. Nigdy bym nie uwierzył, tak jak sobie przypominam wtedy, żeby to była prawda, że nie kupujemy, nie idźmy do żydowskiego sklepu czy tam u Żyda, czy coś takiego.

Mogę tylko powiedzieć o środowisku, [które] tutaj było, no to [ludzie] strasznie współczuli. Na pewno szmalcownicy byli, to i Polaków wydawali, byli. Ja wiem o tym, słyszałem, ale tutaj my, powiedzmy, sąsiedzi, ta pani Sienicka czy ktoś, czy ta, co przyleciała, żeby ratować [tę krawcową], to dlaczego przybiegła do nas? Bo to jakaś prosta kobieta była, a mama była panią pułkownicową, tatę pamiętali sprzed wojny, to był ktoś, prawda. Więc wiedzieli, że pułkownika nie ma, do pułkownikowej lećmy.

Data i miejsce nagrania	2012-03-09, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"